Институт по аграрна икономика

AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION

CAPA

Център за икономически изследвания в селското стопанство (CAPA)

БЮЛЕТИН №7

Юли 2020

Важно: Бюлетинът се издава в рамките на проект "*Засилване на аналитичния и публичен капацитет на Центъра за икономически изследвания в селското стопанство*" – *CAPA*, подкрепен от Фондация "Америка за България".
Всички мнения и твърдения, изразени в това или във всяко друго издание на CAPA, са такива на техния автор и/или издател и не отразяват непременно възгледите на Фондация „Америка за България" или на нейните директори, служители или представители.

Всички становища, констатации, и/или изводи, изразени в тази публикация са на авторите и не отразяват непременно позицията на Института по аграрна икономика .

Зърнени и маслодайни култури

Моментно състояние в развитието на сектора в България

- По настоящи оценки на САРА, общото производство на пшеница за 2020/21 год. ще е между 5,1-5,6 млн.т. Изкупната цена средно за новата реколта се предвижда да е около 305 лв/т.
- При ечемика производството се изчислява между 500-550 хил.т, като средните изкупни цени за страната ще са около 275 лв/т. При рапицата прибраното семе се оценява между 340-370 хил.т, а средните цени за новата кампания се предвижда да са 690 лв/т.
- По текущи оценки на САРА, реколтираните площи с царевица през тази година ще бъдат не по-малко от 560 хил.ха, като може да се очаква до 3% увеличение на площите в сравнение с миналата година. При запазване на благоприятните климатични условия, производството се оценява да достигне 3,8-4,3 млн.т. По прогнози на JRC-Mars добивът ще е 7,53 т/ха, което е с 6% нагоре в сравнение с миналата година.
- При слънчогледа се очаква намаление на площите до 740 хил.ха. Оценката на САРА за реколтата 2020/21, е тя да варира между 1,65-1,85 млн.т. Прогнозният добив според JRC-Mars е 2,53 т/ха. Очакванията на САРА са, че отчетният добив ще е между 3-8% под тези прогнози.
- Изкупните цени за новата реколта при пролетниците заради очакванията за добро световно производство е те да бъдат средно по-ниски от настоящите. При царевицата, цената от място (Централна Б-я) е за около 275 лв/т, а при слънчогледа (Североизточна Б-я) - 610 лв/т.

Очаквания за развитието на производството и търговията със зърнени и маслодайни

- FOB цените зърнените култури в Черноморския регион вървят надолу, но забавяне на жътвата в Русия поддържа цените с 10% нагоре на годишна база. FOB цените от Украйна към края на м.юли са: хлебна пшеница - 205 US$/т, ечемика - 183 US$/т, фуражна пшеница - 198 US$/т. При царевицата FOB цената е 181 US$/т.
- USDA предвижда световна реколта с пшеница с 0,5% нагоре в сравнение с 2019 г. от 769 млн.т., а при ечемика да има с 0,5% спад до 155 млн.т. По наблюдения на JRC-Mars на ЕК, средните добиви от пшеница в ЕС се очаква да паднат с 7,6% (USDA прогнозира спад на количествата в ЕС с 10%) на годишна база.
- USDA излиза с висока прогноза за пролетници – царевица и слънчоглед. Рекордни равнища се очаква и при двете култури в световен план - 1,16 млрд.т. и 57 млн.т. Въпреки добрите прогнози за слънчогледа, FOB цените на слънчогледово олио от Украйна стоят на 4 годишен връх от 785 US$/т.
- Средната цена на палмовото масло продължава да се покачва и от 590 US$/т през м.юни стига 660 US$/т през м.юли на FOB Индонезия. При възстановяване на хорека канала в световен план цените на палмовото масло ще се повишат допълнително въпреки силното предлагане.

Цени България, лв./тон (без ДДС)

	04.2020	05.2020	06.2020	07.2020*	08.2020*
Хлебна пшеница	341,49	343,13	337,83	*320*	*310*
Фуражна пшеница	328,13	329,71	311,70	*305*	*295*
Ечемик	305,01	305,01	286,26	*275*	*270*
Царевица	289,83	292,10	292,57	*290*	*290*
Слънчо-глед**	651.60	644,25	643,50	*650*	*645*

**Прогнозни цени*
**Източник на информация за цената на слънчогледа – МЗХ и НСИ - Липсва информация
Източник: ЕК

Международна търговия (FOB цени)

	05.2020	06.2020	% изменение годишна база
Пшеница , евро/тон (Мексикански залив)	188,76	176,31	-3%
Ечемик, евро/тон (На място Минеаполис)	105,67	71,42	-46%
Царевица, евро/тон (Мексикански залив)	135,20	131,50	-24%
Слънчогледово олио, евро/тон (Мексикански залив)	673,76	686,06	+7%

Източник: http://www.indexmundi.com/commodities/

Прогнозиран добив на хектар от царевица в ЕС за реколта 2020/21 г от JRC-Mars към ЕК

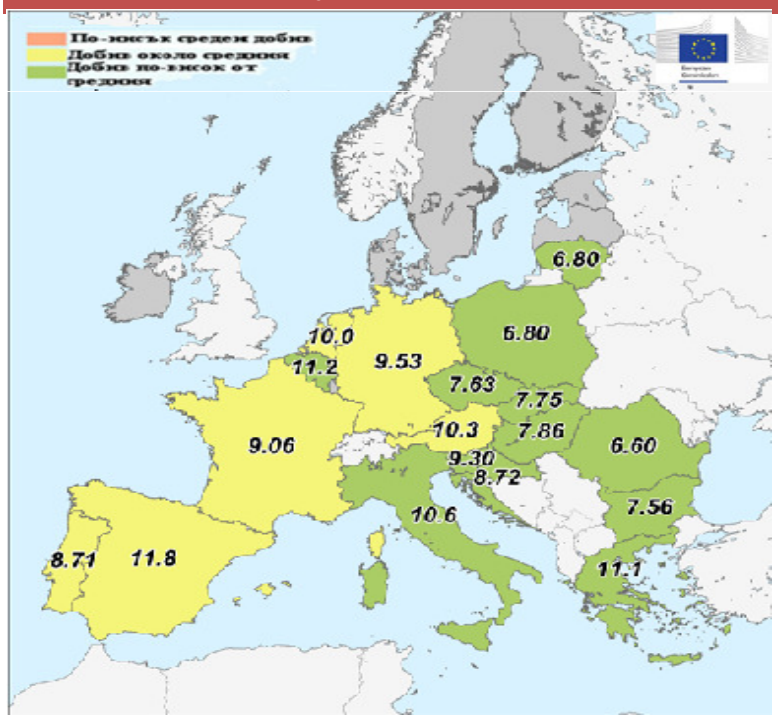

Източник: EC Joint Research Centre, MARS Bulletin, July, 2020

Зеленчукопроизводство

Развитие на производството на домати, пипер и краставици в България

- По оперативни данни, производството на домати от открити площи е с 81% по малко отколкото година по-рано. Тези данни са предварителни и занижени, като през миналата година по това време се отчиташе спад с около 44% което не беше крайният резултат. По последващи прогнози на САРА, производство на домати през 2020 г. няма да бъде под нивата от предишната година и ще се увеличи с 2% от предходната година достигайки 148 хил.т.
- Прогнозата на САРА от м.юли за производството на краставици през 2020 година е за количества от 74 хил.т, като тук се отчитат най-малките вариации в производството заради високия процент на оранжерийното производство. През 2019 г. полското производство на краставици нараства чувствително до 31 хил.т., като през 2017 и 2018 г. бе 14-15 хил.т, докато от 2012 г. падна до под 10 хил.т.
- Оперативните оценки за производството на пипер на МЗХГ на открито към края на м.юли са за спад от 49%. Окончателните данни за реколтата от 2019 г. показаха, че е отбелязан почти 20% ръст в производство в сравнение с 2018 година. Текущите оценки за производството на пипер е то да се свие с около 5% в сравнение с предходната 2019 г. слизайки до 59 хил.т. Пиперът е сред 3 култури с най-големи колебания на производството, които възлизат на около 15% през отделните години. Причината е доминацията на производството на открити площи.
- Цените през 2020 г. на дребно и едро са близки до тези през 2019 г., когато бяха отчетени най-високите нива за последните 5 години. Изкупните цени при доматите за първите 6 месеца на годината се очаква да бъдат с 15% по-високи от миналогодишните. САРА очаква средните цени на доматите на дребно в края на годината да бъдат 2,55 лв/кг – 4% над тези за периода 2015-2019 г, при пипера да достигнат 2,30 лв/кг – 8% над тези за последните 5 години, а при краставиците да варират около 2,75 лв/кг – 3% над нивата за предходните 5 години.

Актуални новини за зеленчукопроизводството

- По данни на ЕК, общото производство на домати за прясна консумация в съюза се очаква да падне с 2% на годишна база, до 6,5 млн.т, а Испания, която е най-големият производител се очаква да свие производството си с 7%, дължащо се на ефектите от коронавируса и опасенията за реализация на продукцията от затварянето на хорека канала и неизвестностите с работната сила..
- Новият европейски бюджет за подкрепа на земеделието 2021-2027 г. възлиза на 365 млрд.евро, с 5 млрд.евро по-малко от настоящия и съставлява 39% от публичните средства.. Европейското зеленчукопроизводство се надява да се възползва от новите приоритети включвайки се в кръговата икономика използвайки компостни торове, нови източници на енергия и умни системи за напояване.

Изкупни цени, лв./тон

	04.2020*	05.2020*	06.2020*	07.2020*	08.2020*
Домати	*1,50*	*1,25*	*1,10*	*0,90*	*0,75*
Краставици	*1,50*	*1,30*	*1,00*	*0,90*	*0,90*
Пипер	*1,60*	*1,40*	*1,30*	*1,10*	*0,75*

Източник: НСИ
** - прогнозни данни без включен ДДС*

Цени на едро, лв./кг.

	04.2020	05.2020	06.2020	07.2020*
Домати - оранжерийни	2,55	2,18	2,21	1,42
Домати - внос	2,31	1,87	1,78	1,40
Краставици - оранжерийни	2,38	2,21	1,64	1,00
Краставици - внос	2,01	1,72	1,47	0,95

ДКСБТ- Седмичен бюлетин на цените с включен ДДС
** - прогнозни данни*

Цени на дребно лв./кг.

	04.2020	05.2020	06.2020	07.2020*
Домати	2,85	2,46	2,50	2,12
Краставици	2,93	2,63	2,40	1,71
Чушки (зелени)			3,20	2,53

Източник:САПИ (седмичен информационен бюлетин)
** - прогнозни данни*

Пазарна и маркетинг информация

- След като от началото на годината цените на едро на домати в ЕС бяха с 12% по-високи от средните за последните 5 години, през юни-юли, те вече са около средните. По данни на DG Agri през м.юни те са 0,70 евро/кг (+4% над 5 годишните средни), а за м.юли 0,72 евро/кг (+3%). Цените в следващите месеци ще останат близки до 5 годишните средни, а заради конкурентния натиск от Мароко и Турция могат и да поевтинеят допълнително.
- През м.юли цените на сладкия пипер в ЕС отбелязаха най-голямото си намаление от началото на годината. Цените на едро в Испания са около 1,00 евро/кг, което е с 9% надолу от месец по-рано. Цените на едро на сладкия пипер в Турция вече са около 0,59 US$/кг, докато в Гърция предлагането на едро е на 0,57 евро/кг. Въпреки понижението тези цени остават относително по-високи отколкото през миналата година, когато предлагането от Турция е било на 0,33 US$/кг.
- Цените на едро на краставици през м.юли започват да се покачват, след като през последните 2-3 месеца вървяха надолу по данни на www.tridge.com. В Испания и Холандия, цените са между 0,80-0,85 евро/кг - около 29% нагоре за месец. Цените се очаква да се покачват, което ще се пренесе по целия европейски пазар.

Мляко и млечни продукти

Развитие на производството и търговията в България

- Според Млечната обсерватория на ЕК изкупната цена в България е сред най-високите сред ЕС-13. Оценките на CAPA са средните цени за 2020 г. на кравето мляко да паднат до 0,65 лв/л по данни на НСИ, като през втората половина на годината останат по-ниски отколкото през първата.
- За периода януари-май изкупеното мляко в страната се увеличава с 6%. Има увеличение на производството на пресни млека (+759 т.), сирена от краве мляко (+3731 т.), сирена от краве мляко с растителни мазнини (+366 т.).

Развитие на млечната верига в света

- За първите пет месеца изкупеното краве мляко в ЕС с увеличава с 2%. Ако се коригира поради високосната година, увеличението е 1,3%. В краткосрочна перспектива, ЕК предвижда, че изкупеното мляко за 2020 г. ще се увеличи с 0,7% на годишна база до 144 млн.т. Относително доброто състояние на пасищата през лятото, заедно със стабилните цени на фуражите вещаят намаляващо движение на цените в следващите месеци.
- Цената на млякото за ЕС-28 намалява с 1%, а за ЕС-13 с над 10%. Цената на Спот пазара Лоди в Италия остава на ниво 0,35 евро/кг през м.юли. Цената все още е под нивата от 2017-2019 г., като рекордните равнища от 2019 г трудно ще се повторят скоро ако няма по-сериозно разместване на пазара на фуражи и на предлагане на мляко.
- В резултат на спиране спада в цените на обезмасленото сухо мляко, които по време на първите месеци от обявеното извънредно положение в много страни на ЕС паднаха до 190 евро/100 кг, през последните седмици те са на 210 евро/100 кг, а производството се възстановява с ръст от 7% на годишна база.
- Износът на ЕС-27 за първите пет месеца измерен в млечен еквивалент е с 0,6% над нивата от 2019 г., а в стойност 4%. Има увеличение за маслото (+37%) и намаление при сиренета (-4%). Въпреки увеличението в износа, загубите нанесени от затваряне на хорека канала по време на първата вълна от КОВИД-19 доведоха до превишаване на предлагането над търсенето, което ще води до увеличение на запасите и натиск върху цените
- При тенденциите за спад в цените най-рентабилно се оказва производството на кашкавали, следвани от маслото, а най-ниски остава доходността при сухото мляко.

Актуална информация

- Целите за намаляване на въглеродните емисии на ЕС ще изправи млечното животновъдство пред нови предизвикателства, като се намали неговата конкурентоспособност на външни пазари, където в последните години се постигнаха добри резултати.

Цени на сурово мляко, лв/100 кг

	04.2020	05.2020	06.2020	07.2020*	08.2020*
България	61,27	60,96	60,71	60,50	60,00
ЕС (13)	66.79	66.79	59.70		

*Източник:ЕК, Млечна обсерватория.. * Цените са прогнозни (CAPA)*

Цена на сухо мляко (обезмаслено), лв/100 кг

	04.2020	05.2020	06.2020	Δ%m-1	Δ%y-1
България					
ЕС (28)	399.0	414.6	408.8	-1.4	-2.0

Източник:ЕК (цените са към последна седмица на месеца)

Цена на масло, лв/100 кг

	04.2020	05.2020	06.2020	Δ%m-1	Δ%y-1
България	1544.0	1544.0	1544.0	0.0	-14.2
ЕС (28)	578.9	629.8	657.2	+4.3	-11.6

Източник:ЕК (цените са към последна седмица на месеца)

Цена на кашкавал Витоша/сирене Чедър, лв/100 кг

	04.2020	05.2020	06.2020	Δ%m-1	Δ%y-1
България	1153.0	1098.0	1070.0	-2.6	+1.25
ЕС (28)	586.7	592.6	600.4	+1.3	+2.3

Δ%m-1 - изменение на цената в сравнение с предходния месец
Δ%y-1 - изменение на цената в сравнение с предходната година

Насоки на политиката и тенденции в търговията

- Според EMB/BAL себестойността на литър мляко в Германия през м.април е достигнала 0,468 евро/кг., при изкупна цена от 0,327 евро/кг или разлика от 30%. Данните се доближават до кризисните нива постигнати през 2016 г. Високите разходи са породени от сушата. В много райони изкупната цена е преминала под психологическата граница от 0,30 евро/л. Има опасност за излизане на голям брой ферми от бизнеса поради ликвидни проблеми.
- Според доклад на Robobank за второто тримесечие прогнозата е за продължаващо увеличение на производство на краве мляко при регионите износители, въпреки проблемите свързани с времето и спада на изкупните цени. В голяма част от северното полукълбо се наблюдава възстановяване на цените, дължащо се в голяма степен на държавна помощ, поради което се очаква забавяне в следващите месеци. Натрупването на запаси през втората половина на 2020 г. ще окаже натиск надолу върху цените на млечните продукти. Очаква се намаление на вноса на Китай с 15 % на годишна база, а отслабването на някой валути ще се отрази върху износа към други дестинации.

Месо

Производство и търговия на месо в България

- Цената на тон кланично тегло на свинското месо у нас през м.юни се понижи съществено до 3658 лв./т. Освен, че това е най-ниското ниво за изминалите шест месеца (-10% спрямо м.май) за първи път от началото на годината цените спаднаха под стойностите от 2019 г. (-4% на годишна база). Ценовата динамика до голяма степен отразява движението на европейските цени, при които отчетеният спад на годишна база е с 12-15%. Постепенното възстановяване на износа за Китай се очаква да повиши европейските цени, което да не позволи българските да паднат под 3,60 лв/кг.
- На фона на общото намаление на производството на свинско месо в ЕС, което е с 2,1% за периода януари-април 2020 г. сравнено със същия на 2019 г., България отчита най-голям спад – с 25%. Годишно най-ниски цени на свинското има през зимните месеци, като високите нива през предходните 2 години едва ли ще се повторят през настоящата година.
- Отчетеният спад при цените на едро на пилешкото месо през м.юни е с 4,4% спрямо предходния месец и с 10% на годишна база. Следвайки сезонната ценова динамика, определена от по-голямото търсене на пилешкото месо през лятото, очакванията са през лятото те да се повишат до 2,90 лв./кг кланично тегло, което е близо до миналогодишното равнище, като средните цени за годината ще бъдат по-ниски от миналогодишните.
- Данните за първите четири месеца на 2020 г. показват, че производството на бяло месо в кланиците нараства с 11% на годишна база, което свидетелства за силното търсене. Най-сериозно е увеличението на месото от патици – с 35,5%.
- Очакванията са и през следващите два месеца цените на тон кланично тегло на говеждо и телешко месо да се задържат на ниво, превишаващо това от 2019 г. Наблюдаваните съществения колебания по месеци могат да се обяснят с небалансирания пазар и различията в качеството на продукцията.

Важни събития през м.юли, 2020 г.

- Търсенето на фуражи в ЕС се очаква да нарасне с 2 млн.т. през маркетинговата 2019/2020 г., достигайки 84 млн.т. Грубите фуражи (силажна царевица, сено и др.) представляват 45% от общата употреба на фуражи в животновъдството. Делът на зърнените култури е 20%, а на фуражите от маслодайни семена – 25% (-1% на годишна база). ЕС задоволява изцяло нуждите си от груби фуражи, но при протеиновите фуражи (соев и рапичен шрот) разчита основно на внос.
- Специфичното за настоящата маркетингова година е намалението на наличностите от рапичен шрот в Общността, поради по-слабото търсене на биогорива, в условията на разпространение на COVID-19. Употребата на ечемик за изхранване на животните нараства, в резултат от намалената преработка в пивоварната промишленост, съответстваща на спада в консумацията на бира.

Цени, лв./тон кланично тегло

	04.2020	05.2020	06.2020	07.2020*	08.2020*
Говеждо и телешко месо	4328	4622	4995	*4500*	*4700*
Свинско месо	4207	4066	3658	*3750*	*3850*
Пилешко месо	2978	2881	2754	*2850*	*2900*
Агнешко месо	12773	12739	12750	-	-

**Прогнозни цени*
- Липсва информация
Източник: ЕК

Пазарна информация. Световно производство и търговия

- Глобалният индекс на цените на месото отчитан от FAO се понижава и през м.юни – с 0,6% за месец и с 6% спрямо м. юни 2019 г. Общият ценови спад е най-голям при цените на пилешкото месо (-3,6% на месечна база).
- Според актуализираната прогноза на USDA, световното производство на свинско месо се очаква да възлезе на 96 млн.т. през 2020 г., което е спад с 6% в сравнение с изминалата година. Краткосрочната прогноза на ЕК очертава увеличение на производството на свинско месо в ЕС с около 0,5% през 2020 г., основавайки се на изгодните цени и значителните възможности за износ.
- Предвижда се производството на пилешко месо в ЕС да намалее с около 2% през настоящата година, като консумацията падне до 24 кг на човек заради силната конкуренция на външни пазари от Бразилия.
- Прогнозираният спад при производството на говеждо и телешко месо е с 1,7% на годишна база, а при потреблението – с 2%. Очакванията са производството на говеждо месо в глобален план да намалее до 60,7 млн. тона (-1,5% на годишна база), което вещае добри ценови перспективи в следващите месеци.

Хранителна стойност на различни видове месо измерена в ккал/100 гр.

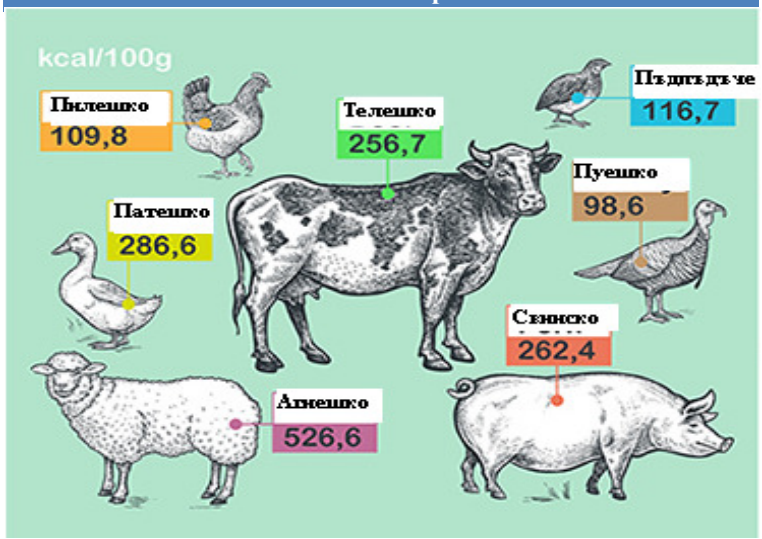

Източник: https://calorie-charts.info/blog/2019/12/17/weighing-calories-in-meat/